

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۹/۰۷

سیلانی

د هېښتیا (تعجب) ژبنیز توکي

مور په خپلو ورځنیو محاورو کې له داسې ژبنیزو توکو سره مخ کېږو چې کومې ځانګړې نومونې ورته په خپله ژبه کې نلرو، مګر یاد ژبنیز توکي زموږ په خبرو اترو او لیکوالۍ کې دومره اړینې دي، چې مور نشو کولی پرته له نوموړو توکو خپل احساسات، هیلې، غوښتنې، خفګان، خوښې، حیرانتیا او دې ته ورته نورو روحي حالات مقابل کس یا لوستونکو ته په سمه توګه څرګند کړو. نوموړو ژبنیزو توکو ته په انګلیسي ژبه کې (Interjection)، په ترکی ژبه کې (ünlem)، په پارسی ژبه کې کلمات ندا یا حروف ندا او پښتو ژبه کې ورته د هېښتیا یا تعجب ژبنیز توکي کارولی شو.

د هېښتیا ژبنیز توکي هغه توکي دي چې د هغو په مرسته مور کولی شو په خپلو لیکنو او محاورو کې خپل احساسات، غوښتنې او وړاندیزونه او دې ته ورته نور حالات لوستونکو او لیدونکو ته وړاندې کړو. یاد ژبنیز توکي ځینې ډولونه لري چې په لاندې توګه یې تاسو ته در پېژنم:

لومړی:

په ژبه کې هغه بې قاعدې توکي دي چې په طبیعي توګه د انسانانو په خبرو اترو کې را منځته کیږي او کومه ژبني ځانګړنه او قواعد نه لري. دا ډول توکي د نړۍ په ډېری ژبو کې شته او کارول کیږي. دا توکي په ژبه کې د احساساتو (غم، غوصه، خوښې، عواطف، حیرانتیا او نور حالات)، تاکید، ځنډ او دې ډول نورو کړنو له پاره کارول کیږي. لکه: اوه! لاس می ژوبل شو. آه! هوا څومره توده ده. اوففف! و سوځېدم. ویش! غریبې ستا د لاسه له وطنه ورک شوم. واو! څه ښکلې موسم دی. هی هی! ځواني وه، لاره تېره شوه. احمده! خط دي ولیکه؟ هو. اممم. دې ته ورته نور ډېر طبیعي د هېښتیا توکي لرو چې په خپلو محاورو تری ګټه اخلو.

دا ژبنیز توکي په حقیقت داسې توکي نه دي چې کوم ډول ځانګړي قواعد او جوړښت ولري، بلکې دا هغه اوازونه دي چې په لیکنې بڼه په یوازې ځان کومه ځانګړې معنا نه لري، خو په محاورو او لیکنو کې د انساني احساساتو د څرګندولو له پاره کارول کیږي.

دویم:

هغه د کلام توکي یا کلمې چې په ترکیبې بڼه رامنځته کیږي او مور یې په خپلو محاورو او لیکنو کې د خپلو احساساتو د څرګندولو او غوښتنو له پاره کارو، لکه: ډېر عالی!، تکره شه!، څومره ښه!، ښه وخت!، ښه چانس!، بریای!، ښه صحت!، مننه...!

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولی

يادونه:

په ترکيبي هېښونکو توکو کې د کلام توکي (ستاينوم، نومخړی، قيد، نوم ...) د هېښونکو توکو په توگه کارولی شو، لکه: عالي! ستاينوم، ډېر عالي! قيد، څومره ښه! نومخړی... ستاسو نقد و نظر ليکنې ته ارزښت ورکوي.

اخليکونه:

1. Oxford English grammar course advanced, by: Michael swan and Catherine Walter
2. Cambridge grammar of English, by: Ronald carter and Michael McCarthy
3. <https://www.learngrammar.net/english-grammar/interjection>
4. <https://www.studyandexam.com/interjection.html#:~:text=An%20interjection%20is%20a%20word,Hurrah!>
5. <http://partofspeech.org/interjection/>
6. https://www.turkedebiyati.org/sozcuk_turleri/unlemler.html

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ